

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Sýkorové a soudkyň JUDr. Ivany Hesové a JUDr. Aleny Bílkové ve věci

žalobkyně: **R. B.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem JUDr. Rostislavem Puklem
sídlem Karlova 252, 698 01 Veselí nad Moravou

proti

žalované: **PS & JA INVESTMENT s.r.o.**, IČO 03804356
sídlem Vyšehradská 1349/2, 128 00 Praha 2

o zaplacení 22 690 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 20. září 2023, č. j. EPR 213850/2023-10,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně **se mění** tak, že **se** žalobkyni R. B., narozené dne xxx, bytem xxx, **přiznává** osvobození od soudních poplatků do výše 50 % základní sazby.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně žalobkyni nepřiznal osvobození od soudních poplatků. Rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobkyně se návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu, který byl soudu doručen dne 29. 8. 2023, domáhá zaplacení částky 22 690 Kč s příslušenstvím. Žalobkyně požádala o osvobození od soudních poplatků. Z prohlášením žalobkyně o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, soud zjistil, že je vdaná, žije ve společné domácnosti s manželem a dvěma nezletilými dětmi, které jsou na ní finančně závislé. Její průměrný čistý měsíční příjem 17 374 Kč a příjem jejího manžela pak 27 000 Kč. Žalobkyně vlastní rodinný dům na adrese xxx a manžel žalobkyně vlastní rodinný dům na adrese xxx. Žalobkyně má dluh u společnosti Moneta Money Bank ve výši 260 000 Kč a měsíčně splácí 2 600 Kč, dále má dluh u společnosti Moneta Money Bank ve výši 1 100 000 Kč, kde měsíční splátka je 5 500 Kč, dále má dluh u společnosti American kredit ve výši

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

2 600 000 Kč a má dluh i u společnosti Optimum Money s.r.o. ve výši 1 600 000 Kč. Žalobkyně předložila výplatní pásky za květen, červen a červenec 2023 a neuvedla žádné další výdaje, a proto soud vyšel z uvedených skutečností a dospěl k závěru, že poměry žadatelky neodůvodňují osvobození od soudních poplatků, a to ani zčásti, přičemž bylo přihlíženo k výši soudního poplatku. Bylo postupováno podle § 138 odst. 1 o. s. ř. s tím, že osvobození od soudních poplatků je institut zcela výjimečný a žadatel je povinen své nepříznivé majetkové poměry soudu věrohodným způsobem prokázat, což se nestalo.

2. Proti tomuto usnesení se odvolala žalobkyně, která namítala, že soud dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a dále jsou zde další důkazy, které dosud nebyly uplatněny. Soud nezohlednil výdaje na domácnost, kdy na zálohách žalobkyně hradí elektřinu 5 500 Kč měsíčně, vodné a stočné asi 2 000 Kč čtvrtletně a za uhlí nyní uhradila 11 000 Kč. Obě nezletilé děti navštěvují základní školu, za obědy je hrazeno měsíčně asi 500 Kč za jedno dítě. Nezletilá dcera aktivně hraje fotbal za xxx a musí často cestovat do xxx. Zvýšené výdaje měla rodina na dentální hygienu z důvodu rovnátek pro nezletilou dceru ve výši 1 400 Kč a dále stejná částka byla zaplacená za vyšetření EKG. Žalobkyně v prohlášení o svých poměrech neuvedla žádné výdaje na domácnost, ale soud měl vycházet alespoň z životního minima pro čtyřčlennou rodinu. Žalobkyně nevlastní žádný účet, její manžel má účty dva a oba jsou v rámci exekuce obstaveny. Rodinný dům, který vlastní její manžel, zdědil po svém strýci, a dům je oprávněna z titulu služebnosti doživotního užívání užívat tetu manžela. Dům, ve kterém žalobkyně s rodinou bydlí, je postižen v rámci exekuce. Žalobkyně zdůraznila, že vede u soudu tři různá řízení o zaplacení finančních prostředků a byly jí vyměřeny současně soudní poplatky, které není schopna uhradit. Pokud nebude osvobozena od soudních poplatků, bude jí znemožněn přístup k soudu a bude porušeno právo na spravedlivý proces. Z těchto důvodů žalobkyně navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení zrušil a jejímu návrhu vyhověl.
3. Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení i řízení mu předcházející, aniž nařizoval odvolací jednání (§ 212, § 212a odst. 1, 5, § 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání je částečně důvodné.
4. Podle ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř. může na návrh předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.
5. Institut osvobození od soudních poplatků je institutem mimořádným, jehož účelem je zajistit navrhovateli přístup k soudu a s ním spjatou ochranu jeho práv i v podmínkách jeho tíživé, materiální a sociální situace. Přiznání osvobození od soudních poplatků je na místě, zejména v případech, kdyby bylo navrhovateli zamezeno přístupu k soudu a byla by mu odepřena soudní ochrana jen pro nemožnost zaplatit soudní poplatek, které by byla zapříčiněna objektivními okolnostmi, jako například nezaviněnou ztrátou zaměstnání, nepříznivým zdravotním stavem, péčí o osobu blízkou a podobně. Pouze v takovýchto výjimečných případech je možné přiznat účastníkovi řízení osvobození od soudních poplatků. Zároveň je žadatel povinen soudu věrohodným způsobem prokázat své majetkové poměry a veškeré své výdaje. Významným hlediskem je výše soudního poplatku, případně se přihlédne k nákladům, které pravděpodobně vzniknou v rámci soudního řízení.

6. Pro nepřiznání osvobození od soudních poplatků postačí, že účastník řízení nedoloží věrohodně své majetkové poměry (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2016, sp. zn. 23Cdo 5731/2015).
7. Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží nejen k výši příjmů žadatele a množství disponibilních finančních prostředků, ale též k jeho možnosti si tyto prostředky opatřit, jakož i k důsledkům, které by pro jeho poměry mohlo mít zaplacení příslušného soudního poplatku nebo jiných plateb v příslušném řízení předpokládaných. Soud musí zkoumat z objektivního hlediska celkové poměry účastníka, přihlížet k charakteru sporu a v dané věci k tomu, zda náklady, které mohou být vynaložené na bránění jeho práva, jsou v jeho reálných možnostech. Sama okolnost, že účastník řízení své stávající poměry subjektivně vnímá jako poměry tíživé, ještě nepředstavuje důvod, pro něž by byly splněny podmínky § 138 o. s. ř. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2016, sp. zn. 22Cdo 5738/2015).
8. Žalobkyně v rámci odvolání doložila své další výdaje, a to měsíční zálohy na elektřinu ve výši 5 610 Kč a ve výši 2 523 Kč za vodné a stočné, fakturu na 11 000 Kč za uhlí, náklady na dentální hygienu v výši 1 426 Kč, 1 400 Kč za sportovní prohlídku nezletilé D., náklady na obědy 200 Kč měsíčně pro nezletilého F..
9. Žalobkyně je dle Informace o pozemcích v katastru nemovitostí zapsána jako vlastnice rodinného domu č. p. xxx, v katastrálním území Xxx, na pozemku parc. č. st xxx na kterém vázne exekutorské zástavní právo, její manžel je zapsán jako vlastník rodinného domu č. p. xxx, v katastrálním území Xxx, na pozemku parc. č. st xxx, kde není zapsána služebnost ve prospěch třetí osoby.
10. Z úřední činnosti odvolacího soud je mu známo, že usnesením Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 4. 10. 2023, č. j. 12C 123/2023-20, o zaplacení částky 162 425 Kč s příslušenstvím, žalobkyni nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků. K odvolání žalobkyně jí bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2023, č. j. 28Co 429/2023-32, přiznáno osvobození od soudních poplatků do výše 50 % základní sazby. Podle odůvodnění usnesení odvolacího soudu žalobkyně předložila na podporu svých tvrzení obdobné doklady.
11. Odvolací soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro 50% osvobození žalobkyně od soudních poplatků, a proto postupem dle § 167 odst. 2 ve spojení s § 220 odst. 1 písm. b) za použití § 221a o. s. ř. usnesení soudu prvního stupně změnil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Praha 18. prosince 2023

JUDr. Věra Sýkorová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J.S.